Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXIX. Ч. 176. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 17-го ВЕРЕСНЯ 1982 ЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, SEPTEMBER 17, 1982 No. 176. VOL. LXXXIX.

ВІДБУЛАСЯ ЗУСТРІЧ ОДУМ-у АМЕРИКИ Й КАНАДИ

Чикаго, Ілл. (О.К.). — Молодь об'єднана в ОДУМ-і влаштовує свої річні зустрічі з українським громадянством впродовж 32-ох років. Цьогорічна зустріч ОДУМ-у Америки й Канади відбулася від 3-го до 5-го вересня в Чикаго, Ілл. Вона була присвячена 350-ій річниці з дня народження гетьмана Івана Мазепи.

В п'ятницю вечором відбулася вечірка-забава при музиці з платівок в залі української православної парафії св.Софії. На ній була молодь з Дітройту, Міннеаполісу, Філядельфії, Ню Йорку, Нюарку, Чикаго, Сомерсету, Н.Дж., Елкгарду, Ґошену, Торонто, Лондону, Ошави, Сейнт Катаринс та інших міст.

В суботу, 4-го вересня, відбулися міжфінальні змагання з відбиванки між дружинами хлопців і дівчат. Грало вісім хлоп'ячих та чотири дівочі дружини. Першенство між дівчатами здобула збірна дружина з Онтаріо, а між хлопцями збірна дружина студентського відділу ОДУМ-у. Чемпіонам вручено трофеї на концерті в неділю.

Увечері того ж дня в репрезентативному готелі Маріотт, де більшість приїжджих зупинилися, відбувся бенкет і забава, який відкрив голова ЦК ОДУМ-у Олексій Пошиваник. На бенкеті говорили члени головної управи ОДУМ-у ЗСА Тарас Коновал та Андрій Шевченко.

Т.Коновал з Чикаго насвітлив життєвий шлях гетьмана Мазепи, який став символом українських змагань за свободу та незалежність. Колись, та ще й тепер росіяни називають українців, що прагнуть самостійности — мазепинцями, а рух за українську справу — мазепинським.

А.Шевченко, голова ОДУМ-у ЗСА з Соммерсет, говорив про молодь, про українські політичні та громадські організації, які закостеніли і діють в демократичних країнах недемократично, та живуть старими, нереальними думками, які українські справи не пропихують вперед, а гальмують та зводять їх на дрібні, непотрібні непорозуміння, що відпихає українську молодь від українства. Їм немає ні часу, ні енергії подбати про речі більш потрібні — школи українознавства, зупинення асиміляції, зменшення мішаних подруж та інших важливих речей.

На бенкеті було духовенство українських православних та католицьких церков, суспільно-громадських організацій як УБСоюз, УН Союз (заступник голови д-р Мирон Куропась з дружиною), Пласт, „Самопоміч" (президент Роман Мицик), Світова Кооперативна Рада (голова Омелян Плешкевич), „Певність" та інші. За президіяльним столом сиділо 20 осіб відомих діячів ОДУМ-у та духовенства. Представив їх Юрій Криволап, член ЦК ОДУМ-у. ОДУМ-ові подарував різьбар Михайло Таран з Індіяни три великі різьблені емблеми організації молоді. Управа ОДУМ-у ЗСА вручила їх Ліді Ткачук, представникові Пласту, та для СУМА передала Степанові Ґоляшеві.

На бенкеті, яким провадила Валя Сідельник, було біля 300 осіб, а пізніше до них долучилося на забаві ще біля 200 осіб. Забава, на якій грала оркестра „Соловей" з Торонто, тривала до пізньої ночі.

Концерт ОДУМ-у в школі Шопена відбувся в неділю. Його відкрив голова ЦК ОДУМ-у О.Пошиваник, привітавши православне і католицьке духовенство та гостей, що заповнили залю. Хоч ОДУМ, казав він, не є найбільш чисельна українська організація молоді, але вона може гордитися, що має добрі кадри, багато її членів виконують важливі обов'язки в громаді. Вони є директорами шкіл та учителями, очолюють парафії та є на важливих постах в фінансових установах своїх і чужих, успішно популяризують українську пісню, танці та музику, як керівники мистецьких одиниць.

В концерті, який ділився на дві частини, виступав ансамбль бандуристів ОДУМ-у „Кобзарі" з Сейнт Катаринс в Канаді під керівництвом Оксани Метулинської. Він виконав інструментальний твір „Зайчик" в музичній обробці Григорія Китастого та „Дудочка", марш ОДУМ-у „Ми об'їха-

(Продовження на ст. 3)

ЗВЕРНЕННЯ

До учасників Мадридської наради
До організацій захисту людських прав та підтримки Гельсінкських угод
До волелюбних людей усього світу

Як стало щойно відомо, член Московської Гельсінкської групи Єлена Боннер заявила закордонним кореспондентам, що група припиняє свою діяльність. Мотиви, якими керувалися троє останніх неув'язнених членів Московської групи, — жорстокість, з якою влада переслідує гельсінкську діяльність в СССР, і непоборні труднощі, які цю діяльність супроводжують. Зокрема, нависла загроза арешту Софії Калістратової майже не лишає вибору для двох інших членів переслідуваної групи.

Ми, кілька членів Української Гельсінкської групи, яким ув'язнення вдалося замінити на еміґрацію, добре розуміємо ці мотиви. Протягом п'яти років Московська й Українська Гельсінкські групи тісно співпрацювали в атмосфері довір'я і дружби.

Українська Гельсінкська група, найчисленніша з усіх подібних груп Совєтського Союзу, має найбільші і найтрагічніші втрати. З-понад 30-ти її членів нікого не обминало ув'язнення, за винятком Михайла Мельника, якого в березні 1979 року довели до самогубства.

Ми розуміємо також, що Совєтський Союз, нехтуючи внутрішні й міжнародні закони, вже навіть не приховує своєї ролі жандарма вільної думки. За останній час (трохи більше року) сімох членів Української Гельсінкської групи, в яких терміни ув'язнення наближалися до кінця, засудили в таборах і на засланні повторно за зфабрикованими звинуваченнями, продемонструвавши цим свій намір остаточно придушити правозахисний рух і знешкодити його вплив на пробудження громадської думки.

У світлі викладеного вище та виходячи з власного досвіду, ми вважаємо, що Московська Гельсінкська група не „припинила свою діяльність", а її просто задушили, і що це є найбільшим доказом порушень Кінцевого акту Гельсінкських угод совєтським урядом. Це свідчить про нестримність влади, яка протиставляє себе своєму народові і всьому світові.

В такій ситуаціїл ми підкреслюємо, що правозахисний рух набрав ще більшої ваги і значимости як найреальніша альтернатива тоталітарному абсолютизмові.

Ми закликаємо уряди країн-учасниць Гельсінкських нарад, всіх, кому дорогі воля і справедливість, посилити свою боротьбу за права поневолених людей і народів.

Ми закликаємо учасників Мадридської конференції і членів організацій захисту людських прав рішуче і гостро засудити переслідування членів Гельсінкських груп у Совєтському Союзі та вимагати, щоб їм дали право і можливість леґально контролювати виконання Гельсінкських угод.

8-го вересня 1982 року

Члени Української Гельсінкської групи на Заході:
Петро Григоренко, Володимир Малинкович, Надія Світлична, Леонід Плющ

Зростають познаки, що КҐБ організував атентат на Папу

Ню Йорк, Н.Й. — Причетність московського КҐБ до атентату проти Папи Івана Павла II набирає щораз більшої вірогідности.

Виходять на денне світло щораз нові познаки, що виконавець атентату, турецький терорист Мехмет Алі Аджа не діяв самочинно, а був платним виконавцем змови, затіяної в комуністичній Болгарії, що не могло статися без відома, згоди й активної участи московського КҐБ.

Про цю справу говорено між вістками телевізійної компанії Ен-Бі-Сі, при чому голова документального відділу тієї інформаційної корпорації Дан О'Коннор пояснював, чому власне совєтський уряд був зацікавлений, щоб звести з цього світу Папу Івана Павла II. Папа, мовляв, вислав у 1980 році листа Брежнєву, в якому погрожував, що коли б совєтські війська вступили на територію Польщі, то він, Папа, „покладе хреста св. Петра" й особисто очолить спротив проти совєтської окупації Польщі. Це ніби дало поштовх до жвавого обміну нотами між Москвою, Варшавою і Римом.

Кореспондент Бі-Бі-Сі Марвин Калб твердить, що — змову проти життя Папа Івана Павла II виявив ніхто інший, як колишній аґент КҐБ Владімір Сахаров, який „вибрав свободу". Мехмет Алі Аджа, який втік з турецької в'язниці, де сидів, засуджений на смерть за вбивство одного турецького редактора, — отримав в часі від 1979 року до травня 1981 (час виконання атентату проти Папи на площі св. Петра у Римі) 50,000 дол. За два місяці перед вбивством того турецького діяча-редактора, Аджа здепонував в одному банку 10,000 дол., що доказує, що він мав тісні зв'язки з міжнародним тероризмом, фінансованим головно з Москви.

Документальну програму про цю аферу п. з. „Людина, яка прострелила Папу — Студія в тероризмі" покаже Ен-Бі-Сі у вівторок, 21-го вересня.

Як уже інформовано, журналістка Клер Стерлінґ видвигнула подібні здогади у статті в журналі „Рідерс Дайджест" за вересень ц.р.

У ПОЛЬЩІ ПРОДОВЖУЮТЬСЯ ПРОТЕСТИ І ЗУДАРИ З ПОЛІЦІЄЮ

Варшава, Польща. — Протести і зудари з поліцією у Польщі відновились тепер принаймні у трьох індустріяльних містах, Вроцлаві, Новій Гуті і Лодзі, де демонстранти обкидали поліцію камінням, запальними бомбами, пляшками тощо. Поліції тяжко поборювати противників, бо вони дуже часто використовують мешканеві доми і з вікон ляють гарячу воду на голови поліціянтів, як це було у Вроцлаві, або кидають наповнені бензиною пляшки, які, розриваючись, ранять обличчя поліціянтів і військовиків.

Демонстрації вибухли на тлі перебування польської делеґації у Москві, яку очолював міністер закордонних справ Стефан Ольшовскі, прихильник СССР і людина „твердої руки". Поінформовані дипломатичні станиці у країнах Східньої Европи кажуть, що польську делеґацію совєтські чинники гостро критикували, зокрема за дозвіл на антиурядові і до певної міри антикомуністичні демонстрації 31-го серпня ц.р., для відзначення другої річниці профспілки „Солідарність". Демонстрації однак перетворились на виступи робітників проти уряду і Компартії.

Москва, очевидно, незадоволена станом у Польщі і серед дипломатів у Москві знов поширюються вістки про можливість совєтської військової інтервенції, якщо уряд прем'єр-міністра Войцеха Ярузельского не дасть собі ради з відновленими розрухами серед робітництва. Говориться навіть про „великі зміни" в Польщі і уступлення, чи заміну Ярузельского іншою особою. Тією особою мавби бути сам С.Ольшовскі, випробуваний „приятель Совєтського Союзу", як про нього пишуть совєтські газети, надаючи його відвідинам у Москві важливого значення.

Натяк про евентуальні зміни у Польщі дала також газета „Правда", орган ЦК КПСС, яка в інформації про події в Польщі, поміщеній в газеті з 14-го вересня ц.р., каже, що польське керівництво може справно функціонувати тільки у тісному пов'язанні із совєтськими комуністами і урядом.

Совєтські речники звернули увагу польським представникам, що 31-го серпня антиурядові і антикомуністичні демонстрації відбулися у 34-ох воєвідствах Польщі (усіх є 49), внаслідок чого було проведено масові арешти (понад 4,000 в'язнів), шість осіб заплатили життям, а багато були поранені. У висліді цієї ж „неефективної протидії" Військової ради національного спасіння серед польського народу виникла нова хвиля незадоволення, що її тепер не може контролювати уряд. Польські представники натомість запевняли своїх московських „друзів", що уряд не випустив покищо контролі зі своїх рук, ситуація, мовляв, наладнується, а головною ціллю польської політики все таки залишається дружба Польщі із Совєтським Союзом, яку польські комуністи ставлять вище від власної безпеки.

Політичні спостерігачі думають, що після повороту Ольшовского з Москви треба очікувати змін у верхівці польських комуністів, а може навіть затіснення військового режиму, хоч, з дотеперішньої практики видно, що лідери Польської Об'єднаної Робітничої (комуністичної) партії воліють лявірувати між совєтською інтервенцією і спротивом польського народу, який вони все таки можуть сяк-так контролювати.

СИТУАЦІЯ НА БЛИЗЬКОМУ СХОДІ ЗНОВ УСКЛАДНЮЄТЬСЯ

ІЗРАЇЛЬ ЗАЙНЯВ ЗАХІДНЮ ЧАСТИНУ БЕЙРУТУ

Бейрут, Ливан. — Не зважаючи на заклики урядів З'єднаних Стейтів Америки й інших держав, ізраїльські військові частини, виконуючи зарядження міністра оборони Арієля Шарона, зайняли не тільки західню частину Бейруту, але також всі ключеві позиції в місті й околиці.

Пересування великої 100-тисячної ізраїльської армії, включно з деякими частинами морської фльоти, яка заблькувала порти в Ливані, викликало у цілому світі затурбованість, що таке потягнення може дуже ускладнити загальну ситуацію на Близькому Сході, в особливо критичній для Ливану хвилині після вбивства новообраного президента Башіра Ґемаєля, величавий і багатолюдний похорон якого відбувся у середу, 15-го вересня ц.р.

Президент Роналд Реґен і найвищі речники його Адміністрації закликають Ізраїль до поміркованости і відтягнення своїх частин на дотеперішні позиції, бо спорадичні бої чи перестрілка між ізраїльськими частинами і мусулманськими екстремістами, прихильниками Ясіра Арафата, лідера Палестинської Визвольної Організації, можуть поширитись на Сирію й інші арабські країни, якщо у тій ситуації Ізраїль не заховає спокою і поводитиметься провокативно: „Ми, пов'язались з бюром прем'єр-міністра Менахема Беґіна в Єрусалимі, — заявив речник Державного департаменту у Вашінґтоні, — настоювали на відтягненні ізраїльських військ із західнього Бейруту, щоб не збільшувати загального напруження".

Ізраїль натомість запевнив президента Р.Реґена, що останні потягнення і рухи військ в околиці Бейруту є тільки обмеженою військовою акцією, завданням якої є не допустити до міжфракційної війни, у яку Ізраїль мусів би вмішатися дуже активно в обороні ливанців-християн, довголітніх альянтів Ізраїля. Амбасадор Ізраїля до ЗСА Моше Аренс заявив у Державному департаменті, що кожний, кому залежить на вдержанні спокою в Ливані, мусить усвідомити собі, що ізраїльська армія в тій країні є одинокою реальною силою, яка може зупинити нову громадянську війну і не допустити до поновного кровопролиття між мусулманами і християнами.

Вміжчасі відбулась авдієнція Ясіра Арафата у Папи Івана Павла II і фотознімки з тієї авдієнції появились в усіх ґазетах світу. Коротка розмова Арафата з Папою була також предметом широких коментарів не тільки у пресі, але в усіх засобах масової інформації. Арафат з'явився у Ватикані у своїм традиційнім однострої з покриттям голови, але залишив при вході свою улюблену пістолю з якою він ніколи не розлучається. Розмова з Папою тривала 25 хвилин. Приблизно 1,000 жидівських активістів демонстрували під синаґоґою в Римі, щоб таким чином запротестувати проти тієї зустрічі. Пізніше, Папа, промовляючи перед 20,000-ою масою людей на площі св. Петра в Римі, закликав Ізраїль і ПВО „погодитись з дійсністю" і полагодити існуючі між ними спори. Очевидно, Папа підтримав ідею, що палестинці повинні отримати окрему територію і самоуправу, але ніхто, на думку Папи, не має права проливати кров невинних людей, особливо тих, які не беруть безпосередньої участи у конфлікті. Крім того Папа і Арафат порушували справи Єрусалиму і вільного доступу до цього міста усіх християн світу, недавно відбуту конференцію арабських країн у Фезі, Марокко, і відносини між мусулманами і християнами у Ливані.

Появився ганебний совєтський фільм проти УКЦеркви

Мюнхен, Західня Німеччина (В.Д.). — Мадярський журнал „Гардіян оф Ліберти", що виходить англійською мовою в цій баварській столиці у числі за травень-липень 1982 року, приніс досі неопубліковану новинку про новий совєтський фільм в українській мові звернерний проти Української Католицької Церкви.

В новинці сказано: „Совєтський уряд випустив новий фільм, який зганьблює Українську Церкву (уніятську) східнього обряду, яка згідно із совєтським правом не існує від 1946 року. Одначе безнастанна жорстока кампанія Кремля проти українських католиків-уніятів включно з продукцією нового фільму, підтрведжує цей факт, що незнане досі число тих же католиків далі практикує католицьку релігію в підпіллі.

„Новий фільм називається 'Фальшивий німб', і його режисер, Іван Кохан, в інтерв'ю в Києві недавно сказав, що фільм є 'звернений проти українських націоналістів і уніятських священиків, які далі проживають в різних заграничних загумінках'.

„Він додав, що фільм також 'атакує ролю кардинала Йосифа Сліпого, провідника уканіських уніятів, що тепер живе в Римі як кардинал Римо-Католицької Церкви' ".

Переповівши коротко про арештування та ув'язнення Патріярха Йосифа, журнал цитує його слова, висказані на синоді єпископів в Римі в 1971 році, „що українські католики жертвували ріки крови і гори трупів тому, що вони були льояльні Церкві".

В 1977 році, пише далі мадярський журнал, кардинал Сліпий виступив на зібранні Комітету Прав Людини ім. Сахарова в Римі, на якому він порівняв переслідування українських католиків до мучеництва перших християн в римських часах. Він згадав, що 1,500 українських католицьких священиків згинуло в сибірських таборах примусової праці, і що з 4,000 церков і каплиць в Україні ні одна не служить своїм релігійним цілям.

Стаття кінчається згадкою, що в 1946 році совєтський уряд виарештував всю українську католицьку ієрархію і включив насильно понад 4 мільйони українських католиків в Російську Православну Церкву.

ДЕНЬ ПОДЯКИ БОГУ

Ірвінгтон, Н.Дж. — Українська баптистська церква влаштовує в неділю, 26-го вересня ц.р., свято День подяки Богу. Головним промовцем на цій урочистості буде відомий євангелист і радіоблаговісник пастор Ярослав Папроцький. Подячне Богослуження відбудеться о год 2:30 по полудні в молитовному домі при 844 Санфорд авеню. Як відомо, згадана церква передає українське радіоблаговістя кожної неділі о год. 3:45 по полудні на радіостанції WAWZ-AM 1380 кілогерців.

В Асторії померла І.Костів

Асторія, Н.Й. — У четвер вранці, 16-го вересня 1982 року тут у шпиталі померла після важкої, але короткотриваючої недуги, прийнявши Найсвятіші тайни, св.п.Ірина Костів, з дому Федун, уроджена села Селиська Перемишського повіту в Україні.

Покійна була активним членом Українського Визвольного Руху в Україні, а пізніше в Польщі, визначною підпільницею і зв'язковою, політичним в'язнем польського комуністичного режиму, а на еміґрації спочатку у Франції, а потім у З'єднаних Стейтах Америки, активним членом багатьох українських організацій, зокрема Товариства кол. Вояків УПА, ОЖ ОЧСУ у місцевому асторійському Відділі, членом УНСоюзу у 194-му Відділі, прихильницею молоді і жертводавцем на українські національні цілі. Залишила в жалобі мужа Семена, сестру у Франції й інших членів родини в Україні, Польщі, Франції і ЗСА.

Місце і дата похоронів будуть подані в окремій клепсидрі у черговому числі „Свободи".

У світі

ДАНУТА ВАЛЄНСА, ДРУЖИНА ЛІДЕРА Крайового комітету вільної, але забороненої тепер профспілки „Солідарність", відповідаючи на запитання кореспондента австрійського державного радіо заявила, що її муж ніколи не підтримував насильних актів, чи бурхливих протиурядових демонстрацій, бо він все був за формою переговорів. Навіть останні демонстрації, які відбулися в багатьох містах Польщі для відзначення другої річниці „Солідарности", не принесуть жадної користи, якщо не буде діялогу між урядом і робітництвом, яке все ще підтримує у своїй масі вільну профспілку. „Так думає мій муж тепер, хоч він не має можливости вільно висловити своєї думки на сторінках преси чи на публічному зібранні", — заявила Д. Валєнса у згаданому інтерв'ю.

ПРЕЗИДЕНТ ФІЛІППІН ФЕРДІНАНД Е. МАРКОС, від'їжджаючи з Манілі до З'єднаних Стейтів Америки, заявив кореспондентам, що він у розмові з президентом Роналдом Реґеном буде намагатися знайти формулу для дальшої співпраці Філіппін із ЗСА, хоч він все таки стоїть на становищі, що Америка повинна зліквідувати на Філіппінах свої дві військові бази, бо вже немає потреби для існування цих баз в Азії. На манільському летовищі, у присутності Маркоса відбулась коротка формальна церемонія передачі влади на два тижні в руки заступника прем'єр-міністра уряду Хозе А.Роно, який також очолював делеґацію, що супроводжувала Маркоса на летовище під час виїзду. Існують спекуляції серед дипломатів, що Роно є вибранцем Маркоса і тільки йому він довіряє владу.

МАНЕВРИ ВІЙСЬКОВИХ ЧАСТИН ПІВНІЧНО-Атлантійського Союзу (НАТО), які проходили у багатьох західньоевропейських країнах, зокрема у Західній Німеччині, не зробили великого враження на військових спеціялістів і головне командування НАТО. Не зважаючи на те, що у маневрах взяла участь спеціяльна парашутна бриґада військовиків ЗСА, які прибули до Західньої Німеччини 20-ма транспортовими літаками з Північної Каролайни і надали маневрам не тільки кольориту, але також реальности, відповідальні за маневри старшини критично висловились про таку форму оборони з повітря, бо, на їхню думку під час справжньої війни, згаданих 20 літаків з парашутистами ледве чи змогли б добитись до призначених місць з уваги на протиповітряну охорону і протилетунські ракети, що ними розпоряджає Совєтський Союз і війська Варшавського Пакту. У маневрах взяло участь 70,000 вояків, 1,000 танків, 500 гелікоптерів, понад 400 джетових літаків, кільканадцять тисяч панцерних легких і тяжких возів, не враховуючи і легких автомобілів та іншого виряду.

БАГАТО ДИСИДЕНТІВ ВВАЖАЄ, ЩО ЗАХОПЛЕННЯ польськими „революціонерами" польської амбасади у Швайцарії було нічим іншим, як спрепарованою Варшавським урядом провокацією, щоб обґрунтувати свої дальші брутальні заходи для остаточного розгрому і ліквідації незалежної робітничої спілки „Солідарність" у Польщі. Підсилюють дисиденти свою підозру ще й тим, що під час цього нападу головні польські дипломати були відсутні, а варшавський уряд з підозрілою швидкістю повідомив про цей напад.

В Америці

ПРОДАЖ АВТОМОБІЛІВ ВЕЛИКИХ КОМПАНІЙ, так званих „Великих трьох", за перших десять днів вересня цього року впав на 28,6 відсотка. До цих трьох належать — Дженерал Моторс, продаж якого зменшився на 30,3 відсотки; Крейслер — на 29,8, а Форд — на 23 відсотки. Сезонова стопа виказує зниження продажу до 5,2 мільйона.

СПОКІЙНА РЕАКЦІЯ БІЛОГО ДОМУ НА ГОСТРУ критику з боку Ізраїля пропозиції президента Роналда Реґена для довготривалого миру на Близькому Сході тижневий журнал „Ю.С. Нюз енд Ворлд Ріпорт" пояснює, тим, що стратеґією Уряду Реґена є — дочекати, поки прем'єр-міністер Ізраїля Менахем Беґін сам себе „зажене в кут", у наслідок чого, правдоподібно, впаде його уряд, а до влади прийде новий, доброзичливіше наставлений до ЗСА.

ПЕРЕД ЧОЛОВІЧИМ ПЕРСОНАЛОМ Білого Дому стоїть проблема: з одного боку, вони затурбовані малою кількістю жінок на високих державних посадах в Уряді, а з другого — багато з них бажало б позбутися небажаних їм і тяжких до співпраці кількох представниць протилежної статі, у тому числі — адміністраторки Охорони довкілля Енн Ґорсоч і асистентки Президента Елізабет Дол.

ФЕДЕРАЛЬНЕ БЮРО ІНВЕСТИҐАЦІЙ (ФБІ) приготовилось до можливих терористичних атак залишків Палестинської Визвольної Організації, що знаходяться в ЗСА.

БАГАТО З АМЕРИКАНСЬКИХ ПОЛІТИЧНИХ аналітиків не бере поважно того факту, що колишній губернатор Фльориди Рубін Ескю подорожує по країні з наміром здобути прихильників для номінації від Демократичної партії у президентській компанії 1984 року. Ці аналітики вважають, що Р.Ескю правдоподібно збирається запропонувати себе, як перфектного кандидата у 1984 році на віцепрезидента в Уряді, щоб допомогти Демократичній партії здобути схід країни.

У наступному числі Українського Тижневика:

In The Weekly, September 19:

- Nuclear accident in Ukraine.
- Four Polish nationalists go on trial.
- Dissident profile: Vitaliy Kalynychenko.
- U.S. president's report on Madrid meeting.
- New Ukrainian church blessed in Lourdes.
- Ukrainian Day at Ontario Place.
- PLUS our regular features.

READ THE UKRAINIAN WEEKLY

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖНЕВИК

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — $1.00. Make chek or money orders payable to "Svoboda"

Postmaster: Send address changes to:

"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу 65¢ місячно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Дискусійний Клюб ОН

Хто більш компетентний говорити про Об'єднані Нації, про їх завдання і реальні спроможності, як не сам генеральний секретар ОН? Тому звіт про діяльність Об'єднаних Націй за минулий рік, чи пак за час, коли перуанський дипломат Гавіє Перез де Куеяр перейняв урядування, заслуговує на пильну увагу. Перез де Куеяр, може, не є такою індивідуальністю, якою був перший на тому становищі шведський дипломат Даґ Гаммершилд, чи князь Бернадот, який згинув з рук фанатика під час виконування мирової місії Об'єднаних Націй на Близькому Сході. Але він напевно має більший формат державного мужа, як його попередник, австрієць Курт Вальдгайм, який не мав навіть відваги натаврувати гостро і різко іранських „аятоллів", від яких дістав поличник, коли прибув, як генеральний секретар ОН до Теграну, щоби переговорювати справу звільнення 52-ох американських „закладників", ув'язнених з волі і рішення „аятолли" Хомейні, що відмовився прийняти генерального секретаря ОН.

Ото ж Гавіє Перез де Куеяр оприлюднив 7-го вересня ц. р. своє звідомлення, в якому перестеріг світ, що він стоїть „на порозі міжнародної анархії" та різко таврував 157 членських країн Об'єднаних Націй за їхнє повне нехтування чартером ОН і зведення цієї найвищої міжнародної організації до ролі якогось дискусійного клюбу, рішення якого не мають найменшого впливу на хід подій у світі. Він звернув увагу, що окремі членські країни Об'єднаних Націй користуються збройною силою, коли тільки вважають, що можуть за її допомогою осягнути намічену собі ціль, і в наслідку настала „течія , яка може завести світ до ґльобальної катастрофи". Щоб рятувати ситуацію, названий теперішній генеральний секретар ОН радить скликати Раду Безпеки ОН на „найвищому рівні", „щоби скріпити Об'єднані Нації, як ґаранта миру".

Невідомо, чи він має на увазі надзвичайну сесію 15-тичленної Ради Безпеки ОН з участю міністрів закордонних справ чи голов членських держав. Проте його порада ледве чи всилі направити ситуацію, тобто, ледве чи будь-яка конференція, скликана на форумі і під фірмою Об'єднаних Націй, всилі настільки збудувати авторитет Об'єднаних Націй, щоб вони стали реальним та ефективним чинником у розв'язуванні міжнародних проблем під кутом безпеки і миру.

Об'єднані Нації, засновані 26-го травня 1945 р. зразу народились з первородним гріхом, який тяжить на тій установі по нинішній день і звів ту установу до рівня дуже коштовного міжнародного дискусійного клюбу. Цим первородним гріхом є постійне членство Совєтського Союзу в Раді Безпеки ОН з правом „вето". Другим чинником, який зліквідував повагу й авторитет ОН став зачартерований принцип рівности всіх членів. Себто, держава, менша за найменший стейт Америки і політично і економічно не самовистачальна, має той сам один голос в ОН, включно з Радою Безпеки і Комісіями ОН, що З'єднані Стейти, Франція чи Британія. До абсурду доведено поняття так званого Третього світу, себто „невтральних" країн, коли їхнім речником стала Куба з своїм комуністичним диктатором Фіделем Кастром.

У цій ситуації всі постанови Ради Безпеки ОН цілком безвартні: кожний із 5-ти постійних членів Ради Безпеки ОН має право уневажнити ухвалу своїм „вето". Тими постійними членами є ЗСА, СССР, Франція, Великобританія, Китай. Генеральна Асамблея може опрокинути зголошене на Раді Безпеки „вето" й потвердити прийняту там постанову. Але не існує ніякого міжнародного екзекутивного органу і всі рішення ОН не мають реальної вартости, коли держава, яку те рішення торкається, не хоче йому повинуватися. У єдиному випадку Корейської війни Америка, використавши неприсутність на засіданні Ради Безпеки представника СССР, дістала мандат збройно виступити проти Північної Кореї, яка перевела інвазію проти вільної Південної Кореї. По нинішній день нема там замирення, тільки все ще панує „перемир'я", на яке північно-корейські і китайські комуністи погодилися під загрозою від Д. Д. Айзенгавера, що у противному випадку він збомбардує китайський промисловий осередок в Манджурії.

Теперішньому генеральному секретареві ОН належить признання за його відвагу і „чесність зі собою", що сказав ясно й одверто те, що всі давно вже знали. ЗСА покривають 25 відсотків бюджету Об'єднаних Націй, СССР тільки 11.33 відсотки, решта — ще дрібнішими сумами — дають Японія, Західня Німеччина, Франція, Китай і Великобританія. Гроші вкидувані у діравий мішок, з єдиною практичною ціллю, що раз у році приїздять до Ню Йорку делеґати 157-ох членських країн для виголошування „великої сили великих слів". І щоби під фірмою „дипломатів" в ОН та їхніх дорадників і службовиків Москва могла розбудувати тут велетенський шпигунський апарат. Найкращий у всесвітній історії приклад, як чудову ідею — створити установу для зберігання миру — можна спартачити, допустивши до реалізування тієї ідеї російських большевиків.

Василь Качмар

У ПОЛЬЩІ ЗНУЩАЮТЬСЯ НАД УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

Розгляд справи українського шкільництва в Польщі, розуміється у сучасній, т. зв. людовій, доводить до сумного ствердження, а саме: його теперішній стан незавидний, а його перспективи на майбутнє, якщо не наступлять зміни на краще, то прямо безвиглядні. Тому це засадниче питання не сміє бути байдуже для українців у вільному світі. Слід ствердити, що польські шкільні власті не ставляться з увагою до навчання української мови українських дітей, хоча на папері існують правні вимоги. Справа виникнення вимог навчання українських дітей у початкових школах української мови, себто їхньої рідної мови, виринула ще в 1958 році. Тоді польський міністер освіти та виховання позитивно поладнав цю життєву для українських автохтонів у людовій Польщі проблему, проголосивши розпорядження, яке з'ясувало справу навчання української мови в початкових школах і ліцеях.

Доповненням до цього розпорядження міністер освіти 12-го грудня 1959 року проголосив для шкільних властей ще окрему інструкцію для навчання української мови в публічних школах, а саме: на навчання української мови мусить бути мінімум зголошень — семеро дітей. Батьки мають обов'язок зголосити своїх дітей у дирекції школи особисто і воно важливе протягом усього навчання. Про кваліфіковані учительські сили, повинні подбати відділи освіти шкіл, у яких відбувається навчання української мови.

Одначе, на ділі, бюрократична адміністрація у сучасній Польщі, як шкільна так і урядова, ні трішки не скриває своєї нехіті до навчання рідної мови українських дітей. У практиці шкільні кураторії і міністер освіти зовсім не контролювали і далі не контролюють навчання української мови в початкових школах. І тому стан навчання української мови в Польщі — жалюгідний! У поверсальській Польщі в 1920-30-их роках міністер Станіслав Ґрабскі бундючно нахвалявся, що він „знищить українське шкільництво в Малопольсце Сходнєй" і до 25 років у Польщі не стане „украінцуф" У сучасній людовій Польщі теперішні „властьімущі" також докладають усіх зусиль, щоб зробити з українців нарід без минулого і без майбутнього. Тому то така несамовита гра з навчанням української дітвори їхньої рідної української мови. Закон існує на папері, а в практиці міністер освіти і виховання, шкільні кураторії роблять усе, щоб тільки внеможливити в початкових школах і в кількох ліцеях навчання української мови. Значиться, це дивовижне маневрування законом міністра освіти в практиці щодо навчання української мови в публічних початкових школах криє загрозу ліквідації української національної меншини в Польщі. Якщо ще додати многоважливий факт, що наша Церква в Польщі не має правного статусу, хоча нараховує поверх 30 парафіяльних і стільки ж дочерніх станиць, має аж двох генеральних вікаріїв, які безпосередньо підчинені примасові Польщі архиєпископові Й. Ґлемпові, то майбутнє українських автохтонів у тій країні є загрозливе. Бо, що станеться, коли старше покоління вимре, а молоде не знатиме української мови, історії свого народу, його традиції й культури?

Наводимо декілька багатомовних і загрозливих фактів: на території трьох воєвідств, у яких проживає багато українського населення, в шкільному році 1971/72 було 11 початкових шкіл, у яких навчалось 202 дітей української мови. До дитячого садочка в самому Кошаліні приходило денно 40 українських дітей. У 1981-82 році навчання української мови відбувалося тільки в самому Кошаліні!

У пошуках за причинами оцього невідрадного стану українського шкільництва, знайдено болячку, а саме нестачу вчителів української мови. І це теж правда. Але? Педагогічний ліцей у Бартошицях і педагогічні курси у Щеціні уряд зліквідував. Залишилися два ліцеї, у яких відбуваються навчання української мови, а це Гуровоілавецький і Лігницький. На добавок гуртожиток при Гуровоіловецькому ліцею уряд ремонтує вже два роки, так що студенти які користали з нього, втратили приміщення, а приватні мешкання задорогі для переважно вбогих студентів. Залишиться, отже, ліцей у Лігницях, в якому навчається пересічно 30 студентів. А це невистачаюча кількість. Існує ще катедра української філології при Варшавському університеті. Одначе на

(Продовження на стор. 3)

Інж. Константин Ґоздава-Дидинський

Ой, дубе, мій дубе!

Ой, дубе, мій дубе, що з тобою буде? Середліття, а на тобі немає одного листочка.

Мов на свіжозорану ниву чорним вороном думки налітають, дивлячись на безлистого дуба, короля дерев, символу витривалости, сили й краси. Йому футів три в промірі, понад сто футів висоти, цей дуб-могікан уже триста років тому був свідком народин Америки й в хороводі вітрів разом з цілим лісом шумів-співав „Happy Birthday to you," майбутня Вітчизно іміґрантів із різних країн світу!

Століттями цей дуб міг так ще шуміти, якщо б гусениці непарної шовкопрядки (Lymantria dispar — Gypsy moth — Die Nonne — Mniszka) в роках 1981-82 не об'їли його листя. На протязі двох років ослаблений гусеницями, він став тепер жертвою хруща Рогача (Cerambex cerdo — Inner - bark borer — Grosser Eichenbock — Kozioróg dobosz) та зі світа патогенів: Гриб-паразит підпенька (Agaricus melleus — Shoestringroot Rott).

Ці два послідовні шкідники паразитуватимуть у стовбурі, об'їдженого гусеницями дуба, доки він ще буде живий. Найдовше п'ять років.

Та годі нам не згадати ще й іншого дуба, дуба-велетня, надиво кремезної будови, а висотою він понад усі деревостани „Панчужної". Це дуб Івана Франка. Він там на узліссі, край діброви, оподалік від гаївки, при дорозі з Дрогобича до Нагуєвич, заледве півкілометра від місця, де колись стояла кузня коваля Яця.

За переказом жителів Війтівської гори, довкілля дуба — „нанашка" для малого Мирона було місцем щасливого дитинства, а для Івана Франка — затишним куточком його роздумувань і поетичних подвигів.

В одному з них поет про себе пише:

Було се три дні перед
моїм шлюбом,
У чистім полі я пшеницю
жав.
Був південь. Я спочити
сів під дубом,
В душі-ж мов світляний
алмаз дрижав.

І мовив я: „О, Господи,
я грішний!
Чи щоб спокутувать
всіх вин вагу,
Ти на цей труд важкий
і безуспішний
В цій хвилі кличеш
свойого слугу?

У відповідь поет почув голос Бога:

Твоїми говоритиму
устами
До всіх народів і до всіх
віків,
Твоїми Я тернистими
стежками
Вестиму своїх вибраних
борців.

Ось уст твоїх Я пальцем
доторкнувся
І вложу в них своїх
глаголів жар.
І наострю твій слух,
щоб, як озвуся,
Ти чув мій голос, наче
грім із хмар.

Я ниць упав, „О, чую,
Пане, чую!"
І серп я кинув і
пшеничний стіг
І батьків дім, невісту
молодую,
І відтоді не бачив
більше їх.

Цей скромний мій спогад про франкового дуба-велетня хай буде вплетений у вінок слави найбільшому синові дрогобицької землі в 126-ліття його народин з нагоди з'їзду дрогобичан на „ Верховині", недалеко від місця, де також на узліссі, край діброви, при дорозі, мов арештант, обстрижений „на нульку" стоїть дуб-страдник, ні живий, ні мертвий, а далі в лісах широкої Пенсильванії тисячі таких самих, як він.

Людмила Мойсеєва

РЕЦЕПТА НА ОЗДОРОВЛЕННЯ ЕКОНОМІКИ ЗСА

II

Така ситуація наступила завдяки тому, що змінилося співвідношення поміж відсотками з капіталів і темпом інфляції. Давніше, перед розпорядженням „Фед" про флюктуацію, в Америці віддаль поміж одним і другим числом була 2-4 пункти різниці, тобто відсоткова стопа була дещо вища від інфляційної. Після літа ж 1979 року ця різниця становила вже від восьми до 12-ти пунктів, тому, як результат цього, „велика кількість людей обернула велику кількість грошей в короткореченцеві сертифікати, замість у промисловість, а сам Уряд, щоб заплатити свої борги, позичатиме 56 відсотків усієї готівки, що є наявна, для своїх потреб, — каже Аякокка.

А всі ці пересування грошей у Америці не створюють, як вже сказано, ні одного місця праці для безробітного. Це звичайнісінька нажива на грошах, — де гроші роблять гроші. „А ті із нас, які дійсно творять нові місця праці для безробітних, які дійсно роблять інвестиції в продуктивність, і які хочуть, щоб їхнє підприємство зростало і росли місця затруднення для потенційних працівників; ті з нас, які платять податки і не ухиляються від них, та платитимуть їх у майбутньому (не шукаючи щілин неподаткових) — всі такі, як ми опиняємося внизу течії ріки і чекаємо на кілька убогих краплин кредиту, що допоможе нам сяк-так видістатися з зашморгу і дати кільком додатковим безробітним можливість працювати, майже з розпачем пише автор статті.

І тут Л. Аякокка, старий американець італійського походження, який знає і бізнес, і історію Америки, і її звичаї, дотепно і міцно дає своє порівняння до цих банкірів з „Фед". Він каже: „Велл, давно колись, у часи Дикого заходу в Америці.

коли хтось біля витоків річки вгорі течії затримував усю воду і скеровував її тільки на свої потреби, хлопці внизу течії збиралися разом і творили ополчення. Вони їхали вгору проти течії і мали невеличку сутичку — веремію з людьми, які затримували всю воду для себе..." — При цьому він дотепно застерігається, що він не аґітує за насильством, але все таки щось конкретне мусить бути зроблене.".

Читаючи таке, стає відразу зрозумілим, чому після цієї статті, яку напевно пильно прочитали у „Фед", впали позичкові відсотки з 20-ти до 13 відсотків, а навіть до 10-ти. Але на цьому ще не кінець. Для всіх тих, хто, чуючи назву „Федеральна Резервна Система", дивується, що вона таке, і що таке її Рада, Аякокка пояснює: „Частина проблеми лежить у тому, що Фед, яка вирішує нашу монетарну політику, не відчитується ні перед кім. Пол Вокер став центральним банкіром, який узурпував владу голови держави. Це мусить змінитися. Кожний з трьох — Адміністрація, Федеральна Резервна Система і Конґрес, повинні належати до одного 'тіму' і виробити один спільний плян".

Щоб не звучати однопартійним, Аякокка, як дійсно понадамериканський патріот, вказує на те, що не можна за це безладдя обвинувачувати тільки демократів, хоч вони протягом сорока останніх років допровадили бюджет країни до великого дефіциту своїм марнотравством на різні малопотрібні програми. Ані не можна обвинувачувати республіканців, хоч вони були при владі 17 років у останніх 40 роках і могли б більше з цим станом при бажанні боротися. Автор цієї відважної статті радить не дивитися за жертовним козлом, не шукати винуватого, а „випрацювати спільний двопартійний плян, щоб спасати Америку".

І ось його конкретні поради: знизити відсоток від позичок і то негайно: зрізати федеральний дефіцит вдвічі і вибрати Уряд, як клієнта з монетарного ринку. Це на такому велетенському і певному „кастомерові" як Уряд всі ці брокери-лихварі добре заробляють. А тоді вони побачать, що Уряд насправді серйозно ставиться до монетарної ситуації і до фіскальної реформи. Далі він дає фахову практичну пораду, як крок за кроком власне зрізати вдвоє дефіцит. Але це не для цієї газетної статті, бо це фахові поради Л. А. Аякокки таким фахівцям, що знають монетарні справи так само добре, як знає їх він.

Закінчує Л. Аякокка свою статтю звернення до американців добиватися від своїх законодавців припинити ці фіскальні нонсенси і поки не пізно вимагати зменшення відсоткової стопи. Нехай не заспокоюють себе люди і провідники Америки казкою, — він каже, що пара великих банкрутств є „доброю для бизнесу" і для країни. Ні каже він, — „великі банкрутства є великими трагедіями для великої кількости маленьких людей", які лишаються 'на льоду', і про це слід Урядові й Конґресові пам'ятати. Поки не пізно, рятуймо всі гуртом Америку — бо вона як той віз, стоїть вже двома колесами над прірвою, — каже він, — сподіваючись, що всі американці писатимуть листи до Президента, до своїх сенаторів і конґресменів про знищення відсотків, щоб „люди могли спокійно зайнятися комерцією знову", бо американці, — висловлює він велику віру — можуть примусити їхніх лідерів направити систему, щоб вона добре діяла. „Ми вміли це робити в кожній кризовій ситуації, яка тільки стояла перед Америкою в минулому, і ми зможемо це вчинити знову". — Такими словами закінчив Л. Аякокка свою статтю, що її прочитало кілька мільйонів читачів „Нюзвіку" в серпні. І бачимо, що написав він своє звернення до американців, не даремно. Відсоткова стопа дійсно впала. На обрії є познаки для американської економіки, хоч повільного, але певного видужання. Більше б було отаких людей у Америці, яким є син італійських еміґрантів Лідо Антоні Аякокка.

НА ЗАПРОШЕННЯ ПРЕЗИДЕНТА РОНАЛДА Реґена королева Великої Британії і її муж принц Филип прибудуть на початку лютого 1983 року до З'єднаних Стейтів Америки на 10-денну візиту. Їхньою зупинкою будуть переважно західні стейти, зокрема Каліфорнія, Арізона й інші. Правдоподібно там високі британські гості зустрінуться з президентом Реґеном і його найближчими співробітниками.

ФЕДЕРАЛЬНЕ БЮРО ІНВЕСТИҐАЦІЙ незадоволене тим, що засоби масової інформації приділяють інтенсивну увагу сенсаційним повідомленням про інвестиґації у справі наркотиків і сексу у Капітолі, а в той самий час досягненням ФБІ, включно з арештами великих „босів" мафії в Ню Йорку, Лос Анджелесі, Філядельфії, Клівленді та Кензас Ситі, — приділяється мінімальна увага.

КОЛИШНІЙ ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР В УРЯДІ Роналда Реґена, Александер Гейґ, промовляючи на зібранні 300 представників жидівської організації Юнайтед Джувіш Аппіл в готелі Гилтон у Мангеттені, скритикував пропозицію Президента у справі мирного залагодження середньосхідних проблем. А. Гейґ, вперше критикуючи політиу Уряду, в якому він ще до липня грав неабияку ролю, назвав пропозицію Реґена „заморозити" ізраїльські поселення на західньому березі ріки Йордан, „дуже серйозною помилкою". Він також сказав, що запропонована Президентом автономія палестинців з участю Йордану пошкодить відносинам поміж Ізраїлем і ЗСА. А. Гейґа, який дістав за свою 45-хвилинну промову 25,000 дол., ентузіястично оплескували учасники зібрання, а його заключне речення — „Коли ми вірні Ізраїлеві, ми вірні самим собі", присутні навстоячки привітали овацією.

Мирослав Прокоп

УПА З ПЕРСПЕКТИВИ 40-РІЧЧЯ

(Спостереження і висновки)

I

Про ювілейні святкування і про те, що на потребу

У сорокові роковини свого утворення, Українська Повстанська Армія знаходиться в центрі уваги української громадськости на Заході. Немає країни нашого поселення, окремих її міст, у яких не відзначувано б цю історичну подію. Роковинам УПА присвячують, з'їзди, маніфестації, бенкети, конференції, виховні лекції для молоді та подібне. Проблематиці УПА віддає теж чимало місця українська преса діяспори. При цих нагодах славлять жертвенність і геройство вояків УПА, вказують на них як на взір для наслідування наступних поколінь.

Такий характер відзначування роковин УПА зовсім зрозумілий. А проте він далеко не вичерпує усієї проблематики УПА. Бо у такому пляні УПА появляється, як свята національна картина, що їй треба віддавати пошану, в ній шукати надхнення для дальшої боротьби народу. Це добре, але воно аж ніяк не вистачає.

Бо Українська Повстанська Армія — це не тільки героїзм і перемога, але також трагедії та невдачі, індивідуальні та збірні; УПА — це водночас студійний об'єкт для визначення політичної дії, точніше, революційних методів боротьби в умовах винищувальних режимів ворогів; це наука про місце України на Сході Европи серед оточуючих її чужинецьких сил і про те чого від них можна ждати, з ким і як боротися, на якому фронті зосереджувати свої головні удари, а з ким шукати відпруження, порозуміння а навіть співпраці; дії УПА — це показник того яку велику увагу надає організованій визвольній боротьбі українського народу Москва, яку серйозну загрозу вона бачить у ній для імперії; УПА — це теж наука про те, яке місце має чи може мати Україна та її визвольна боротьба в мисленні, плянуванні та інтересах народів Заходу. Словом, майже десятирічна боротьба УПА — це велика ляáораторія стратегії і тактики української самостійницької політики в 1940 та на початку 1950 років, а водночас школа з реперкусіями та висновками для майбутнього. Дуже хотілось би, щоб сорокові роковини УПА послужили поштовхом для глибшого вивчення цього ювілята про якого на Заході знають відносно мало, а в Совєтському Союзі постійно обкидають болотом.

Я кажу про це тому, що, коли взяти до уваги історичну небуденність того політично-мілітарного явища яким була УПА, її духову та фізичну маштабність, її місце в найновішій історії України, то слід ствердити, що сорок років від часу утворення УПА досі не принесли основніших джерельних студій про неї ані українською ані чужими мовами. У цьому відношенні доля повелася дотепер з УПА по-мачушиному.

Ще у 1940-их та 50-их роках появилися перші причинки до історії УПА — М. Лебедя, Л. Шанковського, П. Мірчука, деякі мемуари — С, Хріна, О. Конопадського-Островерхи, М. Громенка, згодом І. Дмитрика, М. Скорупського, С. Федорівського, Ю. Борця, М. Данилюка, Д. Цяпки та інші, а минулого року у видавництві „Волинь", вийшла книжка Т. Бульби-Боровця „Армія без держави". На початку 1950 років надруковано в Ню Йорку англомовну публікацію „УПА в боротьбі за свободу", пізніше Джан Армстронґ писав про УПА у своїй книжці про „Український націоналізм", а Я. Білінський присвятив УПА та підпільній і повстанській боротьбі один розділ у своїй праці про Україну після Другої світової війни, ще згодом появилася теж англійською мовою праця Ю. Тиса-Крохмалюка про УПА, а еспанською мовою в Арґентині праця Е. Кодо. Були теж інші причинки українською та чужими мовами, але в цілому, УПА та окремі аспекти її діяльности, ще ждуть свого дослідника. В останніх роках для цього відкрилися добрі, прямо ідеальні можливості у зв'язку з появою документальних збірників „Літопис УПА", що виходять під редакцією Є. Штендери і П. Потічного заходами Об'єднання колишніх вояків УПА в ЗСА і Канаді та Товариства колишніх вояків УПА ім. ген. хор. Тараса Чупринки в ЗСА і Канаді. Існують теж можливості доступу до архівів західніх держав, в яких зберігається чимало документів до історії і діяльности УПА, частинно зібрані вже Т. Ґунчаком. В таких умовах УПА могла б стати темою для докторських дисертацій на будь-якому університеті Заходу.

Як воно не дивне, але найбільше солідні студії про УПА провели на протязі останніх десятиріч дослідники комуністичної Польщі. Ясно, що результати дослідів таких авторів як І. Блюм, Я. Ґерґард, В. Шота, А. Щесняк, В. Серчик, дуже тенденційні, але тим не менше вони цінні, сперті на джерельних студіях. Пишучи в умовах комуністичної Польщі, автори говорять про „бандиУПА", але інакше як у тому, що написали досі про УПА в СССР, польські праці насичені джерельним фактажем, у них дуже багато даних про сили УПА (інколи поляками дещо перебільшені), про її організаційну схему, про ОУН та про її історію. Польські дослідники не заперечують навіть мети боротьби УПА та взагалі організованого визвольного руху, говорять про його програмові позиції. При тому, хоча ці дослідники зосереджують свою увагу передусім на діях УПА та ОУН на т. зв. Закерзонні, себто на Лемківщині, Посянні, Холмщині та Підляшші, в них чимало даних також про УПА та ОУН взагалі.

Немає сумніву, що не менше ґрунтовні студії про УПА проведено теж в СССР, бо не можна було не вивчати дій тієї збройно-політичної формації українського народу, яка без будь-якої сторонньої допомоги взялася до боротьби проти могутньої мілітарної машини нацистської Німеччини, а після закінчення війни, зуміла протиставитися переможній у тій війні імперії та протистояти їй на протязі більше як шість років. Але ясно, що серйозні дослідження про УПА в СССР глибоко заховані у архівах, що доступні тільки окремо уповноваженим партією особам. Таким чином у совєтських публікаціях тільки тут і там проривається частинка правди про дії УПА, про каґебівські методи її поборювання, про публічні звернення до вояків УПА за підписом уряду чи партії в 1940 роках, заклики до них покаятися, там знаходяться інколи теж показники про розміри репресій проти населення, про вивози з Галичини в 1947 році та подібне.

(Продовження буде)

Відбулася зустріч...

(Закінгення зі стор. 1)

ли землю навколо" (слова Ів.Багряного) та „Не шкодую за літами" (сольо Наталки Неліпи) — музика Григорія Китастого, „Вишні — черешні" Миколи Леонтовича, „Весела річечка" Аркадія Филиповича та ліричний кант „Потоп" з сольоспівом Павла Писаренка, члена капелі бандуристів ім. Т.Шевченка. Два члени ансамблю „Кобзарі", Надя Гаврилюк та Іван Качура, виконали на бандурах „Буковинський танець", музику до якого написали Павловський та Марко Бандера.

Танцювальний ансамбль „Метелиця" філії ОДУМ-у в Чикаґо, яким керує Ала Поволоцька, виконав „Дівочий танець", „Ми українці", „Верховина" та „Гопак". Дівочий ансамбль „Троянди" укранської православної парафії св. Андрія з Едісону, які є членами ансамблю бандуристів ОДУМ-у, під керівництвом Галини Карасейчук, виконали „Галичаночку", „На світанку" до слів Ткача, муз. Білаша, та „Ой у вишневому садочку". Їм акомпаньював на фортепіяні Андрій Карасейчук.

Ансамбль бандуристів ОДУМ-у Чикаґо, яким керує О.Пошиваник, має 22 особи, хлопців і дівчат, які грають і співають. Він виконав три речі: „Йшли корови із діброви", польку „Вільшанка" в музичній обробці П.Гончаренка та „Мавку". Струнний ансамбль ОДУМ-у з Чикаґо під керівництвом Віктора Войтихова виконав „Марш Закатекас" муз. Кадіна, аранжеровка Одела, „Юшку", музика Дейстрейта та Франці в аранжеровці А.Луппо, „Танець" в музичній обробці А.Луппо під редакцією Ігоря Білогруда, „Ти могутня Русь" з опери „Ольга Київська", музика Ігоря Білогруда, та дві українські народні пісні „Кучерява Катерина" та „І шумить і гуде" в музичній обробці Ігора Білогруда, композитора, який був присутній на залі.

Танцювальний ансамбль „Байда" з Торонто під акомпаньямент членів оркестри „Соловей" виконав на закінчення концерту „Козацький танець". Точки програми заповідали Петро Шкребець та Олександра Косогор, яка переплітала їх актуальними гуморесками. Всі виступи мистецьких одиниць публіка нагороджувала бурхливими оплесками.

Слідуюча зустріч ОДУМ відбудеться на оселі ОДУМ-у „Україна" в Лондоні, Канада.

Відбувся з'їзд роду Волянських і свояків

Гантер, Н.Й. (С.В.). — Черговий З'їзд роду Волянських і посвоячених родин відбувся в днях 28-29-го серпня 1982 року, тут у гостинних приміщеннях мотелю „Ксеня" Ольги Кобзяр. На З'їзд прибули з різних сторін Америки понад шістдесят учасників, не жаліючи труду і коштів, багато з них відложивши свої, може й дуже важливі зайняття, щоб зустрінутися і затіснити родинні зв'язки, кермуючись почуттям родинного сантименту. Вже з ранку подвір'я „Ксені" було місцем радісних зустрічів прибулих; на З'їзд приїхало не мало дітей, від найменших до старших, які знайомились часом вперше поміж собою.

З'їзд відкрив о год. 4:30 по полудні в суботу д-р Олег Волянський, майстер церемонії, і попросив о. д-ра Михайла Ваврика,ЧСВВ, провести молитву. Після спільної вечері перший промовив о. М.Ваврик, який хоч і не посвоячений з родом Волянських, проте дуже пов'язаний із родиною Барановських, близько посвояченою з родом Волянських. Промовець вказав на важливе значення таких родинних з'їздів, зокреми у наших обставинах розсіяння по широкому світі, вказуючи при цьому на доцільність таких з'їздів. Нагадав про о. Івана Волянського, першого місіонара, який у 1884 році вперше відправив Службу Божу в Шенандоа і таким чином започаткував церковне і релігійне життя українців у цій країні. Теплим словом згадав у своєму слові про тих свояків роду Волянських, з якими його лучить давня приязнь і знайомство ще з часів побуту в Бучачі, з родинами Нестайків і Барановських, яким багато завдячує.

У розваговій програмі виступали свояки із своїми мистецько-вокальними точками. Співачка Ляриса Магун-Гурин, що навчалася в консерваторії в Римі, захопила слухачів своїм сопрано при акомпаньяменті піяніста С.Левицького піснями: „Тихесенький вечір" Стеценка, і народною піснею „Чом. чом не прийшов?". Марко Бандера уприємнив вечір своїм виступом і грою на бандурі, виконавши пісню „Полянка -тропак". Мгр Богданна Волянська, провідниця ансамблю „Промінь" у Ню Иорку, виконала разом із Марійкою і Левом Волянськими та Оксаною Харук при акомпаньяменті гітар кілька пісень: „Чарівна скрипка" — квартет, „Мамо" — дует, „Мрія" — дует, „Моя незабутня весна" та „Перемиський вальс", композиція д-ра О.Волянського, з його участю, під захоплення слухачів, які щедрими оплесками нагородили виконавців.

Після виступів голос забрав сеньйор роду Волянських мгр Степан Волянський, який привітав о. Ваврика та всіх учасників З'їзду і попросив однохвилинною мовчанкою вшанувати пам'ять тих предків свояків, що вже відійшли від нас назавжди, і вніс тост на здоров'я учасників. У своєму слові промовець вирахував посвоячені роди: Волянських, Ганкевичів, Янковських, Нестайків, Алиськевичів, Поповичів, Витвицьких і інших, з ними посвоячених, та предложив присутнім відтворені графіки родинних галузів, які будуть передані Комітетом, в його імені, після З'їзду в архів НТШ для збереження і для доступу до них заінтересованих у майбутньому.

Промовець згадав про відбуті раніше три з'їзди свояків, в 1967, 1972 і 1979 роках; про о. декана Івана Волянського — першого місіонара в Америці; про о. Миколая Волянського, пароха села Ілинці в Україні; про уфундування свояками „Пропам'ятної таблиці" нашому місіонареві в 90-ліття першої Служби Божої, відправленої ним на свято Миколая в 1884 році в Шенандоа, Па., та про посвячення тієї таблиці Владикою Василем Лостеном, а опісля про відслонення її в Митрополичому храмі у Філядельфії тоді отцем завідателем, теперішнім Владикою-Помічником у Філядельфії Робертом Москалем.

В дальшому промовець згадав про Галину з Витвицьких Волянську, відому солістку-співачку і артистку в колишніх драматичних гуртках на сценах Коломиї та Перемишля, людину великої зовнішньої і внутрішньої краси, патріотку, жертвенну для своєї громади, незвичайну любительку співу, обдаровану голосом чудової краси і сили. Вкінці на підставі реєстраційної листи учасників відчитав і представив присутні родини: Бандерів Барановських, Висоцьких, Грабців, Кознарських, Кобзярів, Крижанівських, Магунів, Макаревич, Маркових, Пашківських, Пілецьку, Поміркову, Пурія, Руденських, Скробачів, Ольгу Томашівську, Турина, Фединяків, Фіцаловичів і Яримовичеву.

В часі бенкету були відчитані численні привіти, що їх надіслали Ізидор Борецький з Торонто, посвоячений з родом Волянських, із благословенням для учасників З'їзду, та від тих свояків, які, не могли прибути на З'їзд.

Д-р Роман Барановський поділився спомином із перебування в Римі, коли він, подорожуючи з дружиною, заїхали до Риму і там зустрілися з о. Ваврикомъ. У той час випадала річниця смерти батька бл. п. о. Евстахія Барановського і о. Ваврик запропонував, що відправить ПоминальнуБожественну Літургію у найсвятішому місці — в катакомбах, що й сталося. Це був ще один доказ великої пошани до родини Барановських, прив'язання та любови, за що промовець ще раз сердечно подякував о. Ваврикові.

Після вечері-бенкету присутні співали, розмовляли і танцювали при музиці своїх музик, між іншим — на фортепіяні грала Анна з Барановських Поміркова, співала Неля Пашківська старі галицькі настроєві романси, та грав „струнний квартет" з присутніх, нашвидку зорганізований, але з умінням і талантом ведений Володимиром Фіцаловичем.

Другого дня була відправлена Служба Божа у місцевій церкві св. Івана Хрестителя в намірені учасників З'їзду і Панахида за померлих, що її відправив о. Ваврик і виголосив при цій нагоді зворушливу і глибоку проповідь.

Учасники, зокрема ті, що були в Гантері перший раз, мали змогу подивляти прекрасну церкву в типово гуцульському стилі та величаву „Гражду" й розпочату будівлю парафіяльного дому, під дбайливою опікою д-ра Івана Макаревича на тлі гантерських „Карпат".

Цей З'їзд свояків, на який з'їхалися учасники навіть з далекої Каліфорнії, послужить добрим прикладом, як здійснювати такі зустрічі, і для нащадків у майбутньому, і для інших родів у нових батьківщинах, бо це корисно і гарно плекати свій родинний сантимент і таким чином стримувати процес грядучої асиміляції.

Доповідь Валентина Мороза про Василя Симоненка

У середу, 11-го серпня в залі Українського Вільного Університету в Мюнхені відбулася доповідь Валентина Мороза на тему „Василь Симоненко — людина й легенда".

Валентин Мороз — колишній викладач історії в Івано-Франківському пединституті, талановитий публіцист, від середини 1960-их років і до кінця 1970-их — в'язень совєтських тюрем і таборів. Після видалення зі Совєтського Союзу (що сталося приблизно три роки тому) Валентин Мороз живе в Канаді і працює над докторською дисертацією з історії України.

Свою лекцію про поета Василя Симоненка, як людину й легенду, В.Мороз почав з розповіді, що в ті роки, коли Симоненко робив перші кроки в літературі, слово „легенда" зустрічалося занадто часто на сторінках совєтської преси і було так само скомпромітоване, як і слово „мир".

Василь Симоненко в житті був людиною скромною, проте саме йому судилося, сказав В.Мороз, стати легендою. Саме він зформував ту літературну молодь, яку доповідач зве „симоненковим поколінням", до речі, зараховуючи до цього покоління й самого себе.

Оцінюючи поетичну творчість Василя Симоненка, В. Мороз зазначив: „Він мав у собі якусь особливу силу, 'Щось' з великої літери... ".

Доповідач поділяє погляд Івана Дзюби, що як поет Симоненко тільки формувався. Водночас із ним жили й творили літератори, котрі володіли краще від Симоненка секретами поетичної творчости. Симоненко не був і модерністом (а модернізм, після десятиріч нудоти офіційного соцреалізму, викликав у 60-их роках захоплення літературної молоді). На думку доповідача, роки диктатури зробили людей грубошкірими. А Симоненко мав чутливе серце. І віра в людське серце постійно розкривається у віршах Симоненка.

Доповідач сказав, що в Західній Україні молодь сприймала комуністичну ідеологію як щось чуже, накинене. Натомість десь на Київщині чи Полтавщині, де молодь вірить у ці ідеали, раптом у її свідомості сталося ніби вибух: настало прозріння, людина побачила, що її ошукали. Такий шлях пройшов Василь Симоненко. Звідси тема вкраденої віри, розстріляних ілюзій у його поезії. Цей мотив звучить у таких віршах як „Обеліски":

Гранітні обеліски,
як медузи,
Повзли, повзли
і вибилися з сил.
На цвинтарі
розстріляних ілюзій
Уже немає місця
для могил...

У цих віршах звучить і передчуття землетрусу, бо „кожного катюгу і тирана уже чекає зсукана петля!"

Другим етапом ідеологічного розвитку Симоненка було відкинення комуністичної доктрини як такої. Третій етап — це національне прозріння. Тому Львів, де живе українська традиція, стає для поета „епіцентром радощів і надій". Політичне кредо Симоненка найкраще висловлене в його поезії „Курдському братові":

О курде,
бережи свої набої,
Але життя убивців
не щади!
На байстрюків
свавілля і розбою
Кривавим смерчем,
бурею впади!
. . . .

Ігор Качуровський

ВИСТАВКА М. ГАРАСОВСЬКОЇ—ДАЧИШИН

Едмонтон, Канада. — В Українському Канадському музею-архіві відбудеться тут 17-та індивідуальна малярська виставка Марії Гарасовської-Дачишин з Чикаґо — пейзажі, квіти, композиції, ікони (олії, темпери). Виставка розпічнеться 24-го вересня ц.р., і триватиме до 3-го жовтня; відкриття в п'ятницю, 24-го вересня, о год. 8-ій вечора, в залях музею при 9543 110-та авеню. Слово про мисткиню скаже інж. Богдан Шулякевич. Виставка буде відкрита кожного дня від год. 11-ої рано до 8-ої вечора; в неділі — від 10-ої рано до 8-ої вечора; вступ вільний; каталог — 2 доляри; кава, солодке.

ПОСМЕРТНА ВИСТАВКА КАРТИН І. ФЕДЕНИШИН

Філядельфія, Па. — Від 24-26-го вересня ц.р. тут в приміщеннях Українського Культурно-Освітнього Центру при 700 Сідар ровд в Аббінґтоні, Па., відбудеться посмертна виставка бл. п. мисткині Ірини Феденишин. Виставку відкриє проф. Петро Меґик в п'ятницю, 24-го вересня, о год. 8-ій вечора. Ввесь дохід з виставки призначений на допомогу українським сиротам.

У Польщі...

(Продовження зі стор. 2)

українську філологію цього університету вже від років приймається кандидатів, переважно мешканців Варшави, поляків, які зовсім не знають української мови. Оті кандидати на вчителів української мови, вивчаючи на українській філології російську мову, а не українську, самозрозуміло не володіють українською мовою, тож не можуть її навчати українських дітей! Що воно в дійсності так, то наводимо ще один приклад. У другій половині липня 1982 року відбулися вступні іспити на українську філологію. Зі зголошень 23-ох кандидатів прийнято тільки вісім, а між ними є аж два українці, а шість — це полякі, випускники варшавських шкіл, а тільки Анна Коваль і Іван Іванюра є випускниками Лігницького та Гуровоілавецького ліцеїв, в яких навчалися української мови. Треба ще відмітити, що на україністику Варшавського університету не прийнято шістьох українських дівчат, отже дискримінація українців на україністику — безсумнівна!

Ще наводимо статистичні дані про упадок навчання української мови в початкових школах, а саме: в шкільному році 1979-1980 і до червня 1981 року навчалося у всіх навчальних пунктах одна тисяча українських дітей. А в шкільному році 1981-82 в 27-ми початкових школах навчалось тільки 528 українських дітей української мови. Оця цифрова статистика — це чорний образ. Мабуть запис українських дітей на шкільний рік 1982-83 буде ще менший. Бо як виявила дійсність минулих років, то не всіх українських дітей приймає шкільна влада. Управа Українського Суспільного-Культурного Товариства (УСКТ) відбула 18-го червня ц. р. розмову з директором кабінету міністра освіти В. Кирилою. У розмові видвигнено незавидний стан навчання української мови в Польщі. Заторкнено справу нововиданого обіжника, вказано на недоліки його щодо запису дітей, та на необхідність ясного окреслення обов'язку дирекції школи та на недостачу вчителів української мови. Директор Кирила „обіцяв" узяти до уваги всі заваження Управи УСКТ-ва та небаром проголосити нове розпорядження у справі навчання українських дітей української мови. За всякими правдоподібностями — обіцянка залишиться, „обєцанков".

А втім, яка ж розв'язка цього наболілого питання? Гадаємо, що в цій справі вирішне діло за нащою Церквою як у вільному світі, так і теж у Польщі. Церква в Польщі має право вести навчання дітей своїх вірних катехизації і рідній мові. Не можна допустити до загибелі навчання українських дітей у Польщі їхньої рідної мови. Розуміється, що ця справа вимагає нашої моральної та матеріяльної, обдуманої допомоги.

КОЛИШНІЙ КОМАНДИР ВІЙСЬКОВИХ СИЛ ЗСА у В'єтнамі генерал Вілліям С. Вестморленд подав до суду скаргу на телевізійну корпорацію Сі-Бі-Ес, обвинувачуючи її за зображення його в документальному фільмі з в'єтнамської війни: „Не порахований ворог: В'єтнамський обман". У цьому фільмі генерала Вестморленда представлено як голову „конспірації найвищого рівня американської розвідки, завданням якої було знищити і змінити ключову розвідку ворога". Генерал Вестморленд жадає від цієї телевізійної корпорації 120 мільйонів відшкодування у рекомпенсату за моральне пошкодження.

Головна Управа Українського Лікарського Товариства Північної Америки

повідомляє, що

Д-р Тома Воробець

зложив дар у висоті 1000.00 долярів на ВИДАВНИЧИЙ ФОНД ЛІКАРСЬКОГО ВІСНИКА

у пам'ять століття народження

Проф. Д-ра Маріяна Панчишина

та цим закликає всіх Колеґ і бувших студентів Професора іти Його спідами і складати такі пожертви.

Головна Управа щиро дякує Д-рові Воробцеві за княжий дар та гідний до наслідування почин.

Д-р ПЕТРО МОЦЮК, голова — *Д-р РОМАН ДАЧКЕВИЧ, секретар*

Увага! Мидлсекс, Сомерсет і Мемот повіти! Увага!
Станична Старшина Пластової Станиці в Ню Бранзвику, Н. Дж.

повідомляє, що

ПОЧАТОК ЗАЙНЯТЬ
ДЛЯ НОВАЦТВА І ЮНАЦТВА

відбудеться у вівторок, 21-го вересня 1982 р., в год. 7-ій веч. при 21 Ґилден вулиці, Ню Бранзвик, Н. Дж.

Присутність на відкритті зайнять у повних пластових одностроях ОБОВ'ЯЗКОВА для всіх.

ВПИСИ до ПЛАСТУ принимається телефонічно, пл. сен. Соня Слободян, (201) 287-0287 по год. 6-ій веч.

На будинок репрезантативного Українського Музею

$100

31-го серпня 1982

2-га ЛИСТА

НАДІЙШЛИ НАСТУПНІ ПОЖЕРТВИ НА БУДИНОК УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ:

Анна Гувер .... 1000 дол.
Ірена і Лев Кушнірі .... 1000 дол.
Проф. Володимир Петришин .... 1000 дол.
Марія і Іван Оленські (в пам'ять дочки бл. п. Христини) .... 500 дол.
62-ий Відділ СУА — Ґлен Спей, Н. Й. .... 500 дол.
Ізідор Мікальос .... 110 дол.
По 100 дол. — Урзуля і Остап Балабани, Галина і Василь Біровець, Волтер Возьний, Наталія й Василь Єреґа (в пам'ять М. Солонинки і А. Мейко), Анна Конрад, Аркадія і Вол. Петришини, Марія Пласконас, Олена Чорній, Христина Аглая Чорній, Лідія і Всеволод Саленки.
По 50 дол. — Марія і Роман Винниченки, Людмила і Юрій Костюки, Ярослава Левицька, Ігор Сірко, Стефанія і Филип Сичок, Теодозія Шимкович.
Розалія Фенчинська .... 32 дол.
По 25 дол. — Ярослава і Йосиф Галії, Лідія Кий, Марта Рудик.
По 20 дол. — Марія і Йосиф Кознарські-Казанова, Анна і Данило Мохи, Василь Петришин.
По 10 дол. — Софія і Ісаак Десаки, о. Степан Клепарчук, Галина Кульчицька, Володимира Падох.

Усім жертводавцям щире спасибі!

УПРАВА УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ в Ню Йорку

Повідомляю Родину, Приятелів та Комбатантські і Суспільно-громадські Організації, що

ПОСВЯЧЕННЯ ПАМ'ЯТНИКА
на могилі
сл. п.
АНДРІЯ ПАНЬКІВ

учасника Визвольних Змагань 1918-20 рр., довголітнього в'язня польських тюрем та воїна УПА

відбудеться

в суботу, 25-го вересня 1982 р., о год. 12-ій дня на цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Дружина АНАСТАЗІЯ ПАНЬКІВ

КОМІТЕТ ЗЕМЛЯКІВ ЧОРТКІВСЬКОЇ ОКРУГИ

замість квітів на свіжу могилу

бл. п.
БОГДАНА СТЕФАНОВИЧА

члена Редакційної Колеґії і секретаря Ділового Комітету

складає 250.00 долярів

на ТОВАРИСТВО „СВЯТА СОФІЯ".

За Комітет:

Ольга Соневицька, д-р Ст. Ворох, д-р Р. Дражньовський

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Невіджалуваного
МУЖА, БАТЬКА І ДІДУСЯ

бл. п.
МИХАЙЛА КРИЖАНІВСЬКОГО

І РІВНІЧАСНО В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
мого БРАТА

бл. п.
ВОЛОДИМИРА ТАРНАВСЬКОГО

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СВЯТІ ЛІТУРГІЇ
з ПАНАХИДАМИ

в суботу, 25 вересня 1982 р., о год. 9-ій ранку

В ЦЕРКВАХ:

Богоявлення Господнє в Рочестері, Н. Й.
Картер вул.
Мати Божої Неустаючої Помочі в Люрді
Св. Покрови в Мюнхені

Родину і Знайомих Покійного просять про молитви:

дружина — МАРІЯ
СИНИ з їхніми родинами

В пам'ять Покійного, дружина зложила 100.00 дол. на УВУ в Мюнхені і закупила образ до іконостасу новопосвяченої церкви Мати Божої Неустаючої Помочі в Люрді.

БАСКСЬКІ СЕПАРАТИСТИ ЗНОВУ ЗРОБИЛИ засідку на еспанських поліціянтів і чотирьох з них застрелили з автоматичної зброї, а трьох тяжко поранили. Терористи зробили засіку на передмістю Сан Себастіян, стріяючи на переїжджаючий поліційний автомобіль. Поліціянти пробували відстрілюватись, але терористи мали перевагу не тільки в людях, але також у зброї. Еспанські поліційні чинники кажуть, що терористи стріляли на поліціянтів навіть тоді, як вони вже лежали прострелені на землі,щоб впевнитись, що вони мертві.

СОВЄТСЬКИЙ АВТОР ФЕЛІКС МАХОВ НАРІКАЄ в одній із совєтських газет, що відсоток розводів у Совєтському Союзі збільшується із застрашуючою швидкістю. Від 1967 до 977 року, тобто за одно десятиліття, розводи збільшилися аж на 40 відсотків. „Мало хто з одружених відзначає в СССР 50-річчя шлюбу, бо це тяжче досягнути, як, наприклад, здобути шпиль високої гори у дуже погану погоду", — пише психолог Махов, перестерігаючи совєтських громадян перед занепадом родинної моралі.

У КОПЕНГАҐЕНІ, ДАНІЯ, ВПАВ НА ЗЕМЛЮ І загорівся гелікоптер американської військової фльоти і всі п'ять пасажирів згинули на місці. Це вже другий фатальний випадок на протязі чотирьох днів з американськими військовими гелікоптерами, — заявив речник армії. Катастрофа з гелікоптером трапилася під час маневрів військ НАТО. Докладних інформацій про причини катастрофи військові речники не подають.

Св. п. Нуся Німентовська

З княжого Перемишля наспіла сумна вістка, що 7-го травня 1982 року померла дочка і секретарка Уляни Кравченко, св. п. Нуся Німентовська.

Відійшла Спочила серед дуже невідрадних обставин, забравши зі собою тайну життя і творчости своєї матері, виховниці для нас усіх, поетеси Уляни Кравченко.

„Ти не маєш поняття, які скарби залишила Уляна Кравченко для української літератури, — сказала мені Нуся в часі відвідин, — а що з ними станеться, це залежить від української громади".

Для мене, члена цієї української громади, це був дуже болючий виклик, тому я без вагання заявила свою допомогу. Однак вже тоді, навіть розмова українською мовою на вулицях Перемишля була причиною для безпощадної смерти, і Нуся не дозволила мені забрати жадного рукопису з новіших творів її матері, хоч як дуже я радила,прохала. Я відчула Покров Матері світу, Ікону якої благословленну Слугою Божим Митрополитом Андреєм я везла зі собою. Вона дозволила мені забрати лише твори, що вийшли друком до 1939 року, а я їй дала слово, що вони будуть перевидані. З Божого Провидіння у 1975 святому і рівночасно Році Жінки передрук „Творів" Уляни Кравченко дійшов до української громади в Канаді, а тепер з цим болючим спомином пересилаю його на землю Вашінґтона. Її можна замовити за 20 дол., звертаючись до видавця творів Марії Козак на адресу: Dnipro Co. 698 Sanford Ave. Newark, N.J. 07106.

Пам'яті Меланії Дубицької

Усі ми свідомі того, що смерть — це остаточне завершення нашого земського буття. Але коли дорога нам людина відходить у вічність, то залишає по собі пустку і глибокий жаль.

Такі безмежно сумні хвилини пережили і далі переживають, крім родини, члени Української Учительської Громади в Чикаґо по втраті довголітньої висококваліфікованої членки Меланії Дубицької, яка відійшла у вічність після короткої недуги 12-го червня ц.р.

Покійна походила зі Стрия, де закінчила педагогічні студії й присвятила своє життя навчанню української молоді, хоч як це було тяжко в часі поневолення нашої батьківщини ворожими державами.

Покинувши рідну землю, родина Дубицьких, як і багато з нас, опинилась у таборових умовинах, де присвячувала час не тільки вихованню свого сина, але з великою відданістю навчанню і вихованню дітвори в таборових школах.

Коли ж доля кинула родину Дубицьких на терен Чикаґо, незабутня пані Мелася відразу включилась у члени Товариства „Українська Учительська Громада", організатора найбільшої українознавчої школи в діяспорі, і всеціло присвятила себе педагогічній праці в українознавчій школі. Її вроджений великий педагогічний талант і довголітня учительська праця в тій школі (26 літ) залишили ніколи не стерту українську печать на душах і серцях її учнів. Крім навчання вона була активним членом Учительської Громади, як також довголітнім членом Управи.

Незабутня М.Дубицька, крім педагогічних здібностей, була мисткинею української народної вишивки і зразків народного українського одягу, прибираючи ними ляльки.

Щоби познайомити чужинців із красою української вишивки і народного одягу, вона дала до Українського Національного Музею у Чикаґо незрівняної краси вишивані серветки, подушки і ляльки в народному одязі.

Останніми роками свого трудолюбного життя св. п. Меланія присвячувала багато уваги і любови Українському Національному Музеєві у Чикаґо, тому Учительська Громада складає на її могилу нев'янучий вінок — 50 дол. на потреби Музею.

Ю.Н.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

АННА ВОЛЯНСЬКА, член УНС Відд. 204-го ім. А.Гончаренка в Ню Йорку, Н.Й., померла 28-го січня 1982 року на 83-му році життя. Нар. 10-го липня 1898 року в Зах. Україні. Членом УНС стала 31-го січня 1940 року. Залишила в смутку Стефанію Армстронг і Володимира Воляна. Похорон відбувся 1-го лютого 1982 року на цвинтарі „Кальварія" в Лонг Айленд Сіти, Н.Й.

Вічна Їй Пам'ять!

Мирон Заліпський, секр.

ОЛЬГА МАЛАНЮК, член УНС Відд. 146-го ім. Івана Франка в Воррен, Міч., померла 19-го червня 1982 року на 63-му році життя. Нар. 1919 року в Західній Україні. Членом УНС стала 1949 року. Залишила в смутку мужа Михаїла, три доньки Стефанію, Анну і Евгенію, та чотири внуки і дальшу родину в Україні. Похорон відбувся 22-го червня 1982 року на цвинтарі „Мт. Олівет" в Дітройті, Міч.

Вічна Їй Пам'ять!

Секретар.

МАРІЯ КУЦА, член УНС Відд. 342-го Т-ва „Запорозька Січ" в Картереті, Н.Дж., померла 28-го червня 1982 року на 84-му році життя. Нар. 1898 року в Рогатині, Україна. Членом УНС стала в 1924 році. Залишила в смутку дочку Елінор Марковську та трьох внуків. Похорон відбувся 2-го липня 1982 року на цвинтарі „Роз Гилл" в Лінден, Н.Дж.

Вічна Їй Пам'ять!

Єлисавета Погода, секр.

МИКОЛА ОРИСЯК, член УНС Відд. 277-го в Гартфорді, Конн., помер 30-го червня 1982 року на 57-му році життя. Нар. в Головецку, пов. Самбір Західня Україна. Членом УНС став в 1950 році. Залишив у смутку дружину Анастазію і двох синів Стефана і Романа і дальшу родину в Україні. Похорон відбувся 2-го липня 1982 року на цвинтарі „Глестенбург Конн.".

Вічна Йому Пам'ять!

Семен Кравець, секр.